

Rok akademicki:

2016/17

Jednostka prowadząca:

Instytut Historii Sztuki i Kultury WHiDK

Kierunek:

Historia sztuki

Poziom:

studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Zajęcia fakultatywne

Nazwa szczegółowa przedmiotu:

Sztuka Krakowa: od połowy XIX wieku do II Rzeczypospolitej

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot wybieralny

Przedmiot obieralny:

tak

Rok studiów, semestr:

rok I, semestr letni

Wymiar:

zajęcia: 30 godz.

Punkty ECTS:

zajęcia: 2

Forma zaliczenia:

zajęcia: zaliczenie bez oceny

Prowadzący:

wykład: dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UPJPII;

Koordinator sylabusu:

dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UPJPII

Sylabus dostępny w ramach:

- [Zajęcia fakultatywne](#) [na kierunku:] [Ochrona dóbr kultury](#) (Odk), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, II rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:0h//0ECTS]: dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UPJPII;
- [Zajęcia fakultatywne](#) [na kierunku:] [Historia sztuki](#) (Hsz), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, II rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:0h//0ECTS]: dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UPJPII;
- [Zajęcia fakultatywne](#) [na kierunku:] [Historia sztuki](#) (Hsz), studia drugiego stopnia (magisterskie

uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni

- [prowadzący wykład:0h//0ECTS]: dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UPJPII;
- [Zajęcia fakultatywne](#) [na kierunku:] [Historia sztuki](#) (Hsz), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, III rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:0h//0ECTS]: dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UPJPII;
- [Zajęcia fakultatywne](#) [na kierunku:] [Historia sztuki](#) (Hsz), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, II rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:0h//0ECTS]: dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UPJPII;
- [Zajęcia fakultatywne](#) [na kierunku:] [Historia sztuki](#) (Hsz), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, I rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:0h//0ECTS]: dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UPJPII;

Wymagania wstępne:

Podstawowa wiedza na temat zagadnień z zakresu historii sztuki europejskiej i polskiej

Cele:

Celem wykładu jest zapoznanie studentów z najważniejszymi zjawiskami w ówczesnej sztuce Krakowa na tle sztuki polskiej i europejskiej, z uwzględnieniem kontekstu historycznego

Treści kształcenia:

Wykłady

- T 1. Sytuacja polityczna po upadku Wolnego Miasta i okresie Wiosny Ludów; austriacka twierdza, jej założenia i rozwój, narzucone przez nią warunkowania.
- T 2. Pozycja Krakowa – w skali ziem polskich pod zaborami – w dobie autonomii galicyjskiej (1866-1918).
- T 3. Przeobrażenia urbanistyczne w dobie autonomii galicyjskiej: od koncepcji Józefa Dietla do Wielkiego Krakowa Juliusza Leo.
- T 4. Rozwój wielkomiejskiej, zróżnicowanej tematycznie i funkcjonalnie architektury, rozwój środowiska krakowskich architektów.
- T 5. Rozwój szkolnictwa artystycznego: od Szkoły Rysunku i Malarstwa w ramach instytutu Technicznego do Szkoły Sztuk Pięknych i Akademii Sztuk Pięknych; wyższe kursy dla kobiet Adriana Baranieckiego.
- T 6. Środowisko malarzy i rzeźbiarzy do końca XIX w.; kierunki i tematy w sztuce.
- T 7. Wielkie muzea i ich kolekcje: Muzeum Narodowe w Sukiennicach; Muzeum Czartoryskich; Muzeum Czapskich.
- T 8. Sztuka Młodej Polski i jej przedstawiciele: synteza sztuk w monumentalnych budowlach (Dom „Pod Globusem”, siedziba Towarzystwa Lekarskiego, kościół Jezuitów na Wesołej); problem nowej sztuki w historycznym wnętrzu (zwłaszcza sakralnym; prace i projekty Wyspiańskiego Mehoffera, Tetmajera).
- T 9. Wielkie restauracje krakowskich zabytków (Sukiennice, kościół Mariacki, zespół augustiański, wawelska katedra; spór o kierunek restauracji Zamku Królewskiego na Wawelu).
- T 10. Odradzanie witrażu i rzemiosła artystycznego w dobie Młodej Polski: „Krakowski Zakład Witrażów

Stanisława Gabriela Żeleńskiego”; „Polska Sztuka Stosowana”, „Warsztaty Krakowskie”; Muzeum Techniczno-Przemysłowe.

T 11. Odzwierciedlenie I wojny światowej: cmentarze wojenne i ich projektanci.

T 12. Urbanistyka krakowska II Rzeczypospolitej a kontynuacja planów Wielkiego Krakowa.

T 13. „Szkola krakowska” w architekturze międzywojennego dwudziestolecia.

14. Sztuki plastyczne międzywojennego dwudziestolecia: między tradycjonalizmem a awangardą – między kapistami a pierwszą Grupą Krakowską.

Wycieczki:

T 15. Ul. Basztowa – ul. Długa – ul. Karmelicka.

T 16. Muzeum Narodowe: ekspozycja w Sukiennicach.

T 17. Muzeum Narodowe: ekspozycja w nowym gmachu.

Efekty kształcenia:

WIEDZA

W_1 Student zna najważniejsze zjawiska w sztuce Krakowa i potrafi je charakteryzować na tle europejskim;

W_2 Student potrafi analizować konkretne zjawisko w sztuce Krakowa;

W_3 Student zna podstawową literaturę dotyczącą sztuki Krakowa i potrafi wskazać niektóre dalsze potrzeby badawcze.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M.1 Wykład

M.2 Prezentacja multimedialna

M.3 Zajęcia na terenie Krakowa

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

W.1 Warunki zaliczenia: systematyczny, aktywny udział studentów na zajęciach (dopuszczalne są trzy nieusprawiedliwione nieobecności).

Lektury podstawowe:

Encyklopedia Krakowa, red. Antoni Henryk Stachowski, Warszawa-Kraków 2000 [hasła: architektura, rzeźba, malarstwo – części dot. omawianego okresu; hasła dot. ulic Basztowej, Karmelickiej, Długiej; hasła dot. poszczególnych architektów, malarzy, rzeźbiarzy].

M. Fabiański, J. Purchla, Historia architektury Krakowa w zarysie, Kraków 2001 [rozdziały dot. omawianego okresu].

T. Dobrowolski, Nowoczesne malarstwo polskie, t. I, Kraków 1957; t. II, Wrocław-Kraków 1960.

J. Purchla, Urbanistyka, architektura i budownictwo, [w:] Dzieje Krakowa, t. 4, 1997.

P. Krakowski, Sztuka Krakowa w dwudziestoleciu międzywojennym, [w:] Dzieje Krakowa, t. 4, 1997.

B. Krasnowolski, Realizacja międzywojennego planu Wielkiego Krakowa, [w:] Wielki Kraków, materiały z sesji naukowej, wyd. Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, 2011.

Lektury uzupełniające:

Sztuka Krakowa i Galicji w wieku XIX, red. W. Bałus, Kraków 1991.

2. J. Bieniarzówna, J. M. Małecki, Kraków w latach 1796-1918; ci sami, Kraków w latach 1918-1939, [w:] Dzieje Krakowa, t. 3 i 4, Kraków 1979, 1997

T. Chruścicki, F. Stolorz, Muzea Krakowa, Warszawa 1998.

W. Bałus, Sztuka sakralna Krakowa w wieku XIX, cz. 2: Matejko i Wyspiański, Kraków 2007

J. Krawczyk, Matejko i historia, Warszawa 1990.

B. Krasnowolski, Stanisław Wyspiański a zabytki Krakowa, [w:] Stanisław Wyspiański. W labiryncie świata, myśli i sztuki, red. A. Czabanowska-Wróbel, Kraków 2009

Stanisław Wyspiański – Opus magnum, red. B. Piotrowska, Muzeum Narodowe w Krakowie, 2000.

Józef Mehoffer – Opus magnum, red. J. Żmudziński, Muzeum Narodowe w Krakowie 2000

B. Gutowski, Architektura secesyjna Krakowa i jej mecenas, [w:] Mecenat artystyczny a oblicze miasta, Kraków 2008

J. Antos, Obrazy kapistów i kolorystów w muzeach. Uwagi o mecenacie artystycznym, [w:] tamże

A. K. Olszewski, Nurt dekoracyjno-ekspresjonistyczny w architekturze polskiej w latach 1908-1925 (tzw. "szkoła krakowska"), "Studia z Historii Sztuki" 10, 1966.

Uwagi: